

skjøndt jeg ikke er saa meget hange for dette Lovforslag — i en anden Retning; min Erfaring siger mig, at det ingenlunde er dem, der skulle vinde ved dette Lovforslag og faae en større Valgret, som elste Dplysning mest, og at det ingenlunde er dem, der ere mest villige til at onske, at Kommunens Udgiftsbudget skal vore. Er der Noget paa Landet — Enhver taler jo efter sin Erfaring — der bidrager noget Væsentligt til Dplysningens Fremme, er det Gaardmandsklassen, men ingenlunde Husmandsklassen. Være vi først komne saa vidt, at de lavere stillede Klasser viste Interesse for Dplysning blot derved, at de holdt deres Børn i Skolen, er jeg temmelig overbevist om, at der vilde blive viist dem al mulig Smødelommen fra Kommunens Side; idetmindste fler det hos os. Der er imidlertid desværre Mange, som savne Dplysning, og som ingenlunde ytre Lyft til at faae den. Det er desværre alfor hyppigt, man hører Udtryk som disse: Det kan være det Samme, om vore Børn blive saa kloge; de skulle hverken være Præster eller Degne; naar de blot kunne lære saa meget, at de kunne blive konfirmerede, er det godt; vi ere komne ud af det endda, det er aldrig værd at bryde sig meget derom osv. Dersom Stod, Impuls eller Dpfordring er givet til, at Dplysningen skal blive almindelig udbredt paa Landet, er det sandelig ikke kommet fra Husmandstanden; men det er kommet fra andre Sider.

Th. Nielsen: Saavidt jeg erindrer fremfalte man ifjor fra flere Sider Duffe om, eller rettere man udtalte sin Forundring over, at dette Lovforslag ikke tillige omfattede Kjøbstæderne. Nu omfatter det Kjøbstæderne, og saavidt jeg kan husse, er der intet af de Medlemmer, der netop ifjor udtalte sig, som om det ikke gif vidt nok, fordi det ikke omfattede Kjøbstæderne tillige, der iaar har havt et godt Ord tilovers for det, fordi det nu ogsaa omfatter Kjøbstæderne. Jeg havde ogsaa ventet, at det vilde have faaet en noget anden Modtagelse, efterat netop idetmindste den mindre Haldel af Pladsjerne er sikret de større Gienomsbesiddere, thi man kan dog vel ikke mene,

at disse skulde ville det, som man talte om ifjor, negte f. Ex. Udgifter til Bevæsenet eller tildele sig selv alfor store Summer; jeg havde derfor ventet en noget venligere Modtagelse af Forslaget fra disse Medlemmers Side. Dette ses imidlertid ikke at være Tilfældet. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Hindenburg) gjør mig virkelig Uret, naar han siger, at jeg har sagt omtrent som saa: Gæstligheden har misbrugt Magten, Adelen har ogsaa gjort det, den tredje Stand ligeledes, lad derfor ogsaa den fjerde Stand komme frem og komme til at raade — forimidlertid for at den ogsaa kan komme til at misbruge Magten; iallfald var det det ærede Medlems Dpfattelse, at den vilde gjøre det. Nei, dette har jeg ikke sagt. Det, jeg har sagt, er, at man siger i den fjerde Klasse: De tre Klasser have misbrugt Magten, lad os nu ogsaa komme med. Jeg har sagt, at den fjerde Klasse forlanger nu ogsaa at komme frem, og at den har bestyldt de 3 øvrige Klasser for at have misbrugt Magten. Jeg indlod mig iøvrigt ikke paa at bedømme, hvorvidt dette mer eller mindre var Tilfældet; jeg udtalte kun fjerde Klases Lante, saaledes som jeg tror, at den rører sig. Det ærede Medlem her ligeoverfor (S. S. Christensen) mente, at netop det, jeg var fremkommet med, kunde gjøre, at han blev betænkelig ved Forslaget. Jeg beklager, at dette skal være Tilfælde. Naar han forøvrigt talte om den store Usædelighed, der skulde findes i de lavere Klasser, maa jeg gjøre opmærksom paa, at der jo ligger et stort Lag, som ikke kommer med efter Lovforslaget, og det kunde være, at det netop var der, denne Usædelighed fandtes, hvad jeg iøvrigt ikke er mig bevidst at have udtalt Noget om; har en vis Avis, for hvilken jeg ikke er Ansvarhavende, gjort det, kan man selvfølgelig ikke tillægge mig Ansvar for det. Men jeg maa, som sagt, gjøre opmærksom paa, at der ligger et stort Lag udenfor, og jeg skal være med til at gjøre Alt for at faae dette Lag op, saa at Tilstanden kan blive bedre baade hvad Dplysning og Sædelighed angaar. — Det ærede Medlem fra Børgense (G. M. Petersen) er jeg lidt i Forlegenhed med. Han